

[Bølvig]

vil gerne spørge hr. Poul Nielson direkte: hvor længe vil socialdemokratiet afvente omtalte drøftelse og omtalte analyse af rapporten?

I samme debat og nu igen sagde den socialdemokratiske ordfører, at bolden ligger hos Elsam. Nej, bolden ligger hos landets største parti, der blot kan trille den i mål, hvis de vil og tør.

Det er overordentlig trist, at socialdemokraterne tilsyneladende forlader den kreds af partier, som man hidtil har samarbejdet med om holdningen til det racistiske regime. Det står klart efter i dag, at det er socialdemokratiet, der har ændret opfattelse, hvorfor statsministerens bemærkninger i regeringens tiltrædelseserklæring om, at den tidligere regerings udenrigspolitik er uændret, ikke holder stik.

Jeg har ved tidligere debatter om Sydafrika hævdet, at Danmark desværre ikke har en klart formuleret Sydafrikapolitik. Uenigheden i dag viser nødvendigheden af, at vi finder frem til en langsigtet politik. Er en økonomisk boykot den rette løsning til ændring af forholdet? Bør vi som fremhævet af det radikale venstre ved flere lejligheder bruge de vestlige firmaer som murbrækkere i forsøget på at ændre apartheidsystemet? Hvilken effekt vil en samkøvsboykot have? Hr. Kjelgaard burde have bemærket, at den delvise sportslige boykot netop har haft en lang række positive virkninger i det sydlige Afrika. Som jeg også tidligere har været inde på: hvad med de mange hvide modstandere af det nationalistiske regime? Hvad er vores holdning til dem?

Jeg vil sluttelig appellere til socialdemokratiet om at tage initiativet til en tilbundsående drøftelse af vores hidtidige og fremtidige Sydafrikapolitik.

Honoré (KrF):

Kristeligt folkeparti afviser forslaget. Vi afviser det, fordi vi ikke har den samme opfattelse af målet for en boykotpolitik, som visse af forslagsstillerne har. Vi ønsker en fredelig udvikling frem imod et demokrati og flertalsstyre. Vi har på fornemmelsen, at flere af forslagsstillerne sigter mod en voldelig konfrontation, der skal føre til indførelse af et socialistisk tvangsstyre. Det gælder naturligvis ikke alle forslagsstillerne.

Der er også spørgsmålet om forholdet mellem mål og midler. Er det middel, der her foreslås, nemlig boykot af danske kulindkøb, det rette til at fremme denne fredelige overgang til flertalsstyre?

I et brev citeret i Idé Politik den 8. december 1978 har hr. Jens Møller begrundet, hvorfor kristeligt folkeparti ikke vil arbejde for en folketingsbeslutning af denne art. Hvis vi skal bruge handelspolitikken – i dette tilfælde hel eller delvis handelsblokade – som middel til at bekæmpe andre landes krænkelser af menneskerettighederne; så må en sådan boykot iværksættes imod adskillige lande, ikke blot imod Sydafrika. Vi må have en bred enighed om, at boykot og handelspolitik er et ønskeligt middel at anvende for at påvirke andre landes indre styre. En sådan bred iværksættelse af dette princip måtte jo føre til, at det også skulle bruges imod f. eks. Etiopien og Uganda, for at nævne nogle af de afrikanske lande, man i så fald måtte tænke på. Hvis boykot kun iværksættes imod et enkelt land, så vil det med rette kunne afvises som en ensidig politisk handling.

Danmark køber kul i bl. a. Polen. Er forslagsstillerne sikre på, at menneskerettighederne ikke krænkes groft også i Polen? Og bør vi så af moralske grunde afholde os fra at købe kul i Polen, vil jeg gerne spørge. Hr. Ib Nørlund henviser til de dårlige aflønningsforhold for sydafrikanske minearbejdere, men er hr. Ib Nørlund sikker på, at der er ordentlige aflønningsforhold og arbejdsforhold i alle de lande, hvor hr. Ib Nørlund ønsker at vi skal købe kul?

En af kuleeksportørerne til den vestlige verden skulle ifølge oplysninger, jeg har modtaget, være Tjekkoslaviet. Jeg har fået tilsendt et avisudklip fra en århusiansk avis fra december 1978 – jeg tror, det er den 4. – og det er signeret »Jack«. I denne avis er der en tjekkoslavisk afhopper, der fortæller om kulbrydningen i Tjekkoslaviet, som altså er eksportør til Vesteuropa. Der står i en underoverskrift:

»Omlægning af kulkøb fra Sydafrika fører til tvungent minearbejde i Østeuropa.«

Manden fortæller, at hans bror, som har en universitetsuddannelse, blev sendt til en militærafdeling, hvor mandskabet reelt er kulminearbejdere. De får ikke nogen særlig militæruddannelse, de får ikke adgang til våben. Deres dag går med at grave kul. Det